

Mbo moet internationaler

17 januari 2008 | Het Financieele Dagblad
Door: Guillet, M.

Staatssecretaris Onderwijs wil studiebeurs ook verstrekken voor landen buiten EU

Marc Guillet

Kizilcahamam, Turkije

Nederland wil met Turkije samenwerken om het aantal uitwisselingsprogramma's in het beroepsonderwijs op te voeren. Maar dan moet het niveau van de MBO-opleidingen in Turkije wel omhoog. Dit heeft de Nederlandse staatssecretaris van onderwijs Marja van Bijsterveld laten doorschemeren tijdens het congres 'Een Gezamenlijke Toekomst' van het Nederlands Instituut voor Hoger Onderwijs in Ankara (Niha).

Volgens Van Bijsterveld moeten studenten in het beroepsonderwijs meer in het buitenland studeren en stage lopen. Dat verruimt hun blikveld en hun kansen op de arbeidsmarkt. Om dat te bereiken moeten er in Turkije meer stageplaatsen en uitwisselingsprogramma's gecreëerd worden, vindt zij. Nederland heeft een goede reputatie en veel ervaring op het gebied van beroepsonderwijs. De staatssecretaris sprak de bereidheid uit om de werkwijze van roc's — met hun kwalificatiedossiers en praktijkcomponent — te delen met Turkse instellingen voor beroepsonderwijs.

In Turkije staat het beroepsonderwijs bij ouders en studenten nu nog laag aangeschreven. Velen zien deze vorm van onderwijs als een 'vergaarbak voor mislukte scholieren', aldus docent Erkin Cam van het Cappadocia College. Hij signaleert een gebrek aan professionele vakleerkrachten. 'Verder is er weinig animo bij Turkse studenten in het beroepsonderwijs om Engels te leren. Er zijn weinig stageplaatsen. Stagiaires worden vaak gebruikt voor werk onder hun niveau. Ook is er te weinig samenwerking tussen opleidingen en de particuliere sector.'

Van Bijsterveldt wees erop dat het middelbaar beroepsonderwijs in Nederland en Turkije op dit moment amper op elkaar aansluiten. 'Het mbo in Turkije moet daar echt nog een slag in maken', zei zij.

Voor Nederlandse studenten met een Turkse achtergrond, die volgens Van Bijsterveldt 'in zekere zin gevangen zitten tussen twee culturen', kan het goed zijn om nader kennis te maken met het land van hun ouders. Zij noemde de samenwerking tussen het Mondriaan College uit Oss en een lyceum in Istanbul als voorbeeld. Daar krijgen Nederlandse jongeren van Turkse afkomst een opleiding om 'gastheer' te worden voor de honderdduizenden toeristen die in 2010 Istanbul zullen bezoeken als Culturele Hoofdstad van Europa. Een ander voorbeeld is dat van Nederlands-Turkse jongeren die op een roc in Twente worden opgeleid voor toerisme, recreatie en de dienstensector in Turkije.

Turkije is — naast India en Rusland — een van de prioriteitslanden van de ministeries van Economische Zaken en OCW. Om die reden is de staatssecretaris er ook voorstander van dat het mogelijk wordt voor studenten om hun studiefinanciering 'mee te nemen' naar derde landen buiten de EU.

Van Bijsterveldt komt eind februari met meer details wanneer zij haar 'strategische agenda voor het beroepsonderwijs' publiceert. Internationalisering van het beroepsonderwijs zal daarin een belangrijke pijler zijn.

Op het tweedaagse congres in Kizilcahamam, 100 km buiten de hoofdstad Ankara, waren 250 Turkse en Nederlandse deelnemers aanwezig. Tijdens werkgroepen werden nieuwe projecten uitgewerkt en contacten gelegd. De Universiteit van Tilburg tekende een samenwerkingsovereenkomst met de particuliere Bilkent Universiteit en de Hogeschool van Utrecht ondertekende een uitwisselingsprogramma voor techniek en ondernemen met Több, een particuliere universiteit die wordt gefinancierd door Turkse kamers van koophandel.

'Het grote voordeel van een universiteit als Több is dat zij sterke banden heeft met het bedrijfsleven', aldus Peter van Wijk, directeur managementopleidingen van de Hogeschool Utrecht. 'Zij hebben een enorm achterland aan bedrijven. Afgestudeerde studenten kunnen vaak meteen aan de slag.'

Doekle Terpstra, voorzitter van de HBO-raad, zei erg onder de indruk te zijn geraakt van de potentie van Turkije als dynamisch land met een jonge bevolking. 'Contacten met topuniversiteiten als Bilkent en Middle East Technical University maken ons duidelijk hoe het bedrijfsleven en hoger onderwijs hier samenwerken. En het brengt de Nederlandse deelnemers op ideeën van creatieve financiering.' Zo betalen Turkse bedrijven geen belasting over dat deel van de winst dat ze investeren in hoger onderwijs.

Het hoge collegegeld en de hoge kosten van levensonderhoud in Nederland voor Turkse studenten — samen minimaal € 20.000 — vormen vaak nog een obstakel. Terpstra: 'Nederlandse bedrijven die een vestiging hebben in Turkije zouden de kosten van een masteropleiding voor hun rekening kunnen nemen. In ruil voor sponsoring tekent de student een contract waarin hij belooft om voor een minimumaantal jaren bij het bedrijf in Turkije te werken. Dat is winst voor alle partijen.'